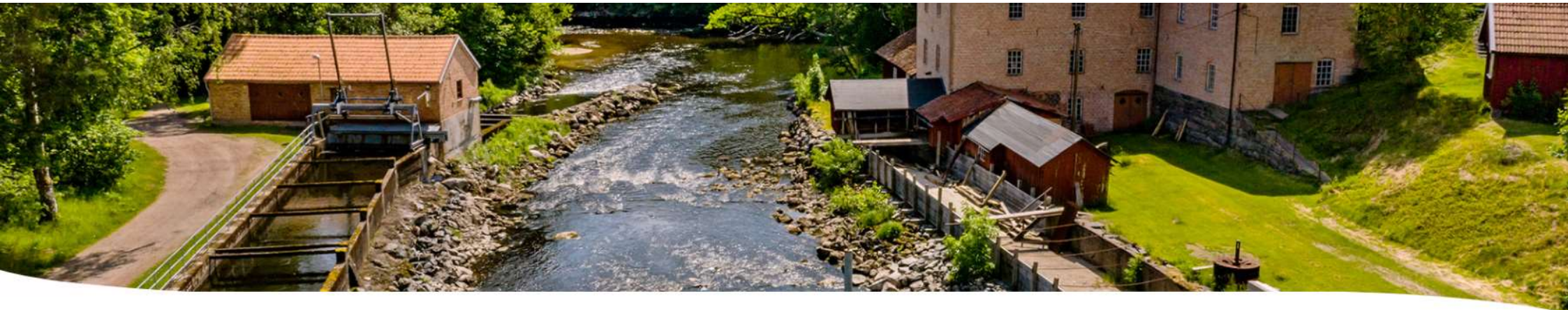

Information Hillefors

Under de senaste veckorna har det varit mycket uppmärksamhet kring Hillefors kraftverk och då fokuserat på möjligheten för lax att passera förbi.

Syftet med detta dokument är att ge en bakgrund och en information om status för Hillefors och de planer som finns för att anlägga en fiskväg förbi kraftverket. Dessutom ges en bild av och konsekvenserna för de olika temporära lösningar som står till buds fram tills dess att en fullskalig fiskväg är på plats.

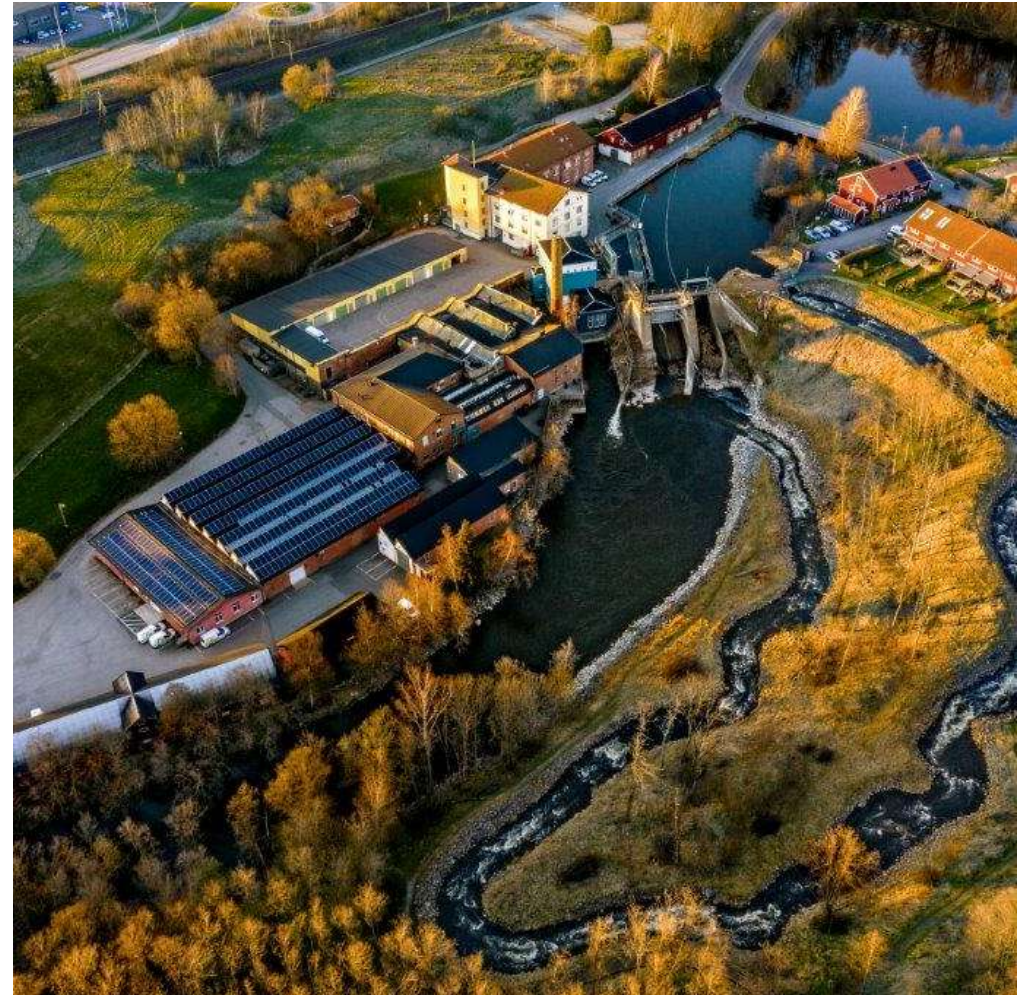
Hillefors-Bakgrund

- Hillefors Grynkvärn verksam från 1800-talets slut. Nuvarande byggnader från 1913.
- Vattenkraftverk från 1940-talet.
- Från en vattendom 1997 finns ett latent krav att, enligt 1983 års vattenlag, anlägga en fiskväg för den fisk som då var aktuell.

Hillefors-Fiskväg

- Fiskvägen enligt det latent kravet är helt inriktat på öring eftersom fiskvägen vid Hedefors anlades först 2013. Dessförinnan fanns ingen möjlighet för laxen att ta sig upp till Hillefors. Det latent
- En fiskväg enligt det latent kravet är betydligt enklare och billigare att anlägga jämfört med en fiskväg för lax. I vattendomen från 1997 uppskattades kostnaden för denna till 150 kkr. En fiskväg för lax är betydligt mer omfattande och komplex och bedöms vara många gånger dyrare.
- Ett krav finns att anpassa landets kraftverk till moderna miljövillkor enligt EU-normer.
- I samband med energiöverenskommelsen skapades en lösning där landets nio största vattenkraftägare gemensamt bildade fond som skall finansiera merparten av åtgärderna.

Hillefors-Fiskväg

- Den 25 juni 2020 tog regeringen beslut om prövningsgrupper och tidsplan för omprövning av svensk vattenkraft. I och med detta beslut fastställdes den Nationella Planen (NAP) för anpassning av vattendrag enligt EU:s vattendirektiv.
- Hillefors och Floda omfattas av NAP:en och en ansökan är inlämnad för dessa båda kraftverk.
- Omprövningarna skall ske 2020-2040. I NAP:en återfinns Sävån för prövning 2028.
- Ansvarig myndighet för NAP:en är Havs och Vattenmyndigheten.
- Länsstyrelsen har sedan lång tid tillbaka drivit frågan om fiskvägar i Sävån och önskat prioritera Sävån högre och lagt den betydligt tidigare i tidplanen.
- Oklart varför inte Länsstyrelsen fått gehör för sina önskemål.

Hillefors-Temporär lösning

- I väntan på omprövning har diskussioner förts lokalt för att hitta en temporär lösning i väntan på att en fiskväg enligt NAP kan anläggas.
- Lerum Energi har under ett par års tid i samråd med Sävveåns Övre Fiskevårdsområde stängt kraftverket och öppnat luckorna på hösten när laxen är på ingående. Allt för att möjliggöra att laxen skall kunna ta sig förbi på väg upp mot Floda.
- Ovanstående åtgärd anses inte tillräcklig utan det finns önskemål att sänka av den damm som finns uppströms för att fisken enklare skall ta sig upp.
- Strax intill åfåran ligger Trafikverkets banvall dvs. Västra stambanan.
- Bedömningen av Lerums kommuns geotekniker är att det behövs en omfattande geoteknisk undersökning för att avgöra om det ur säkerhetsskäl är möjligt att sänka dammen.
- Länsstyrelsens enhet för dammsäkerhet delar uppfattningen att en geoteknisk undersökning är nödvändig.

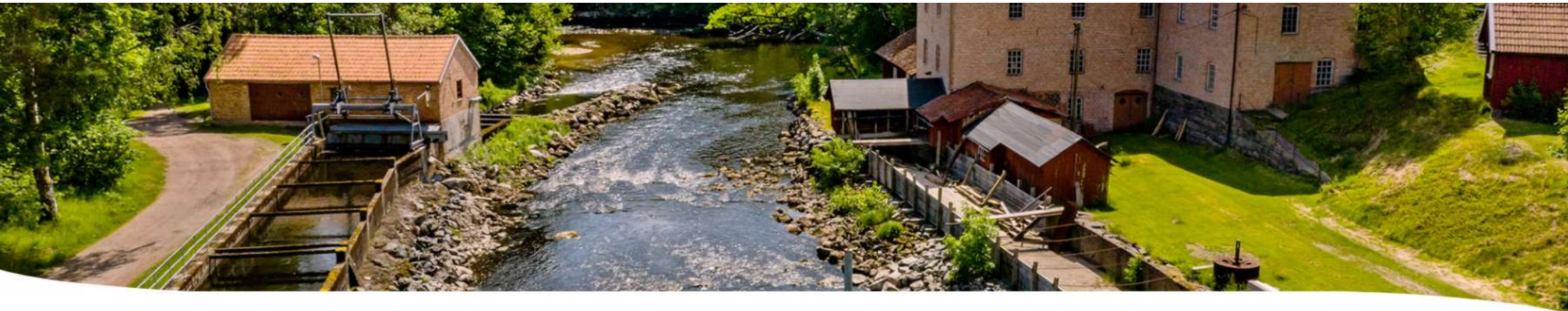
Hillefors-Geoteknisk undersökning

- Kommunen generellt har en mycket stor respekt för geoteknisk problematik, ras och skred utmed Säveån.
- Geotekniska frågan har blivit än mer komplex och kräver en stor insats för att vara på den säkra sidan. Det krävs mer omfattande undersökningar än vad vi hade räknat med, bl.a. bestämning av åfårans geometri.
- De aktuella områden ägs av privata markägare vilka behöver involveras i processen.
- Det krävs avstämningar med SGI (Statens Geotekniska Institut) och MSB (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap) när det gäller riskbedömningar.
- Möjligheten finns att slutresultatet av den samlade geotekniska undersökningen påkallar åtgärder typ skredsäkring av slänter etc. vilket är dyrbara åtgärder och kräver rådighet över annans mark alt. något tvingande förfarande.
- Total sett är det mycket svårt att överblicka den totala kostnaden för en undersökning och givetvis ännu mer osäkert för ev. nödvändiga åtgärder som en konsekvens av undersökningen.

Hillefors-Vår hållning

- Vi har stor förståelse för att fiskevårdsområdet önskar en tillfällig lösning i väntan på miljöanpassning enligt NAP. Vår samlade bedömning är dock att metoden med avsänkning är en riskfylld lösning.
- En tidigareläggning av prövningen av Säveån enligt NAP hade löst flera problem. Detta skulle innebära att en fullskalig fiskväg som även fungerar för lax kan anläggas tidigare och att temporära lösningar inte behöver övervägas.
- Vi är beredda att fortsätta stänga kraftverk och öppna luckorna under några dagar på hösten när laxen är på väg upp.
- Vi är beredda att medverka i och bidra till en geoteknisk undersökning.
- Vi är inte beredda att avsänka dammen utan en godkänd geoteknisk undersökning så länge som vi är ansvariga för vad en dammsänkning kan medföra.

Stockholmståget får inte landa i Säveån!

Man ska komma ihåg att Hillefors har ett gällande miljötillstånd. Verksamheten omfattas av NAP vilket som huvudregel innebär att verksamheten får bedrivas oförändrat vidare fram till omprövning.

Hillefors betydelse ur energiförsörjningssynpunkt

- Hillefors kraftverk producerar årligen i storleksordning 800 000 kWh.
- Elproduktionen från Hillefors räcker till hushållsel för ca 400 lägenheter (källa SCB)
- Ett års elproduktion från Hillefors räcker för att med en elbil åka mer än 100 varv kring jorden.
- För att motsvara elproduktionen från Hillefors krävs ca 5000 kvm aktiva solceller

- I den energiomställning som världen nu påbörjar är vattenkraft mycket attraktiv och har en synnerligen liten klimatpåverkan.

- En livscykelanalys för förnyelsebara energi visar på nedanstående värden när det gäller CO₂-påverkan:
 - Vattenkraft 8,4 g/kWh
 - Vindkraft 13,3 g/kWh
 - Solkraft 23,8 g/kWh